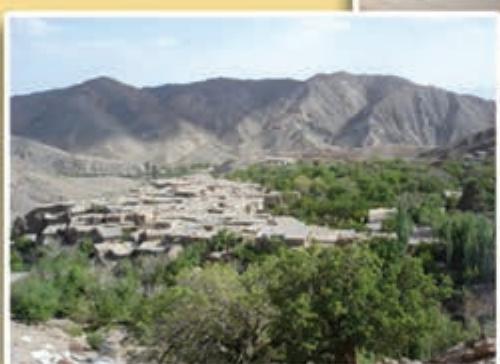

فصل دوم

جغرافیای انسانی استان خراسان جنوبی

درس ششم تقسیمات سیاسی استان

استان خراسان جنوبی، در سال ۱۳۸۳ از استان خراسان جدا شد. براساس آخرین تقسیمات سیاسی، این استان دارای ۱۱ شهرستان، ۲۵ بخش، ۲۸ شهر و ۶۱ دهستان است.

* به نقشه تقسیمات سیاسی استان خراسان جنوبی نگاه کنید و موقعیت شهرستان محل سکونت خود را مشخص کنید.

شکل ۱-۶- نقشه تقسیمات سیاسی استان خراسان جنوبی

جغرافیای انسانی استان

جدول ۱-۶- تقسیمات سیاسی استان خراسان جنوبی

استان	شهرستان	بخش	دهستان	شهر
	بشریه	مرکزی ارسک	علی جمال، کرند، ارسک، رقه	ارسک بشریه
	پیرجند	مرکزی	القورات، باقران، فشارود، کاهشنگ، شاخنات، شاخدان	پیرجند
	خوسف	مرکزی جلگه مازان	خوسف، خور، براکوه، قلعه زری، جلگه مازان	محمدشهر
	درمیان	مرکزی گزیک قهستان	درمیان، میاندشت، گزیک، طبس مسینا، قهستان، فخرود	مسینا، گزیک، قهستان
	زیرکوه	مرکزی زهان شاسکوه	پرگان، زیرکوه، زهان ، افین ، شاسکوه، بهناباد	نهان، بهناباد
خراسان جنوبی	سرایان	آیسک	آیسک، مصعی، سه قلعه ، دوکوهه	سرایان، سه قلعه، آیسک
	سریشه	مرکزی درج مود	غیناب، مومن آباد، درح ، لانو، مود، نهارجان	مود، سریشه
	طبس	مرکزی دستگردان دیهوگ	پیر حاجات، گشن، منتظریه، نخلستان، دیهوک، کویر (طبس)، دستگردان، کوه یخاب	دیهوک، کویر، گشن، نتظریه، نخلستان، دستگردان، کوه یخاب
	فردوس	مرکزی	حومه، برون، باغستان	اسلامیه فردوس
	قاینات	مرکزی سدہ نیمبلوک	پیشکوه، مهیار، قائن، آفریز، پسکوه، سدہ ، نیمبلوک، کرغند	آسفن، آرین شهر، نیمبلوک، حضری دشت بیاض
نهندان	نهندان	مرکزی شوسف	بندان، میغان، نه، شوسف، عربخانه	نهندان، شوسف

بیشتر بدانیم

وجه تسمیهٔ خراسان جنوبی

خراسان : ریشه این اسم خورآسان است به معنی سرزمین خورشید، جایی که خورشید طلوع می‌کند و خراسان مخفف خورآسان است.

جنوبی : موقعیت جغرافیایی این استان، نسبت به خراسان بزرگ را بیان می‌کند.

تاریخچهٔ خراسان جنوبی : خراسان جنوبی بخشی از سرزمین قهستان کهن است. قهستان (مغرب کوهستان) در گذشته به ولایات جنوب خراسان اطلاق می‌شد، که از شمال شرق تا هرات و از غرب و جنوب تا کویر لوت و سیستان امتداد داشت و مرکز آن (قاین) بود. در روایات اساطیری بنای قهستان را به سام ابن نریمان نسبت داده‌اند و آن را بخشی از قلمرو فریدون پیشدادی می‌دانند. در این منطقه روستاهایی با نام‌های سلم آباد، فریدون، گیو و... وجود دارند که مؤید این روایات‌اند. براساس کتبیه‌های بهجا مانده از دوره هخامنشی و به گفته بعضی از مورخان یونانی، قهستان سکونتگاه قوم ساگارت، از اقوام آریایی بود. هرودوت مورخ یونانی می‌نویسد : آنها در ردیف اقوام شرقی هستند و از سکنه ساتراپ چهاردهم هخامنشیان به شمار می‌روند. صفويان، باعث رونق و گسترش تجارت در این منطقه شدند و همچنین امنیت نسبتاً پایداری را ایجاد کردند. در آن زمان پیرجند، که قصبه‌ای بیش نبود، به عنوان حاکم نشین قاینات برگزیده شد و خاندان علم که خود را به حازم بن خزیمه منسوب می‌کردند، در رأس آن قرار گرفتند و بعدها در کلیه تحولات منطقهٔ شرقی و جنوب شرقی ایران نقش فعالی را ایفا نمودند. خراسان جنوبی تا ۱۳۸۳ خورشیدی، بخشی از استان پهناور خراسان بود.

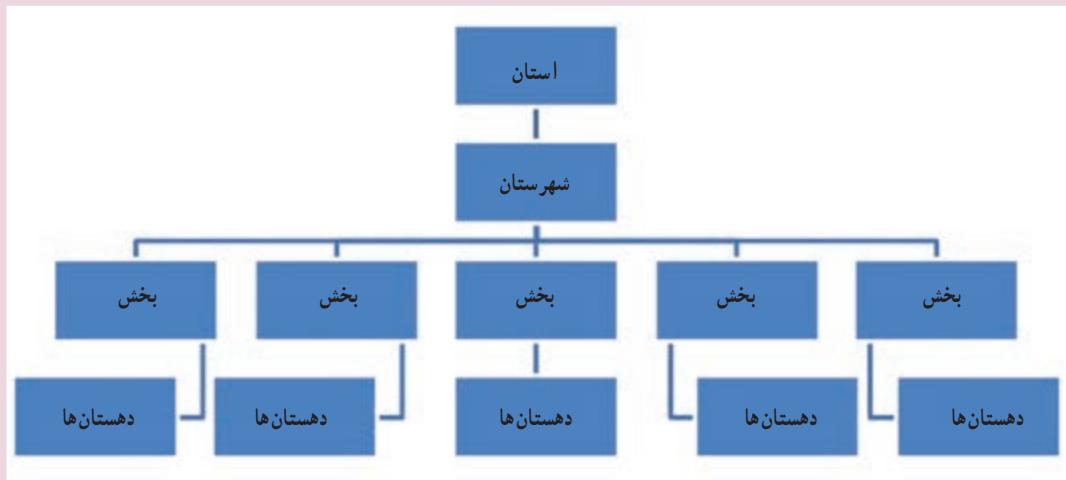

شکل ۲-۶- نقشهٔ تاریخی خراسان بزرگ

جغرافیای انسانی استان

۶-۱ فعالیت گروهی ✓

- ۱- با استفاده از نقشه و جدول تقسیمات سیاسی، نمودار تقسیمات سیاسی شهرستان محل زندگی خودتان را کامل کنید.

- ۲- در نقشه زیر محدوده تقریبی شهرستان‌های محل زندگی خود را مشخص کنید.

برای مطالعه

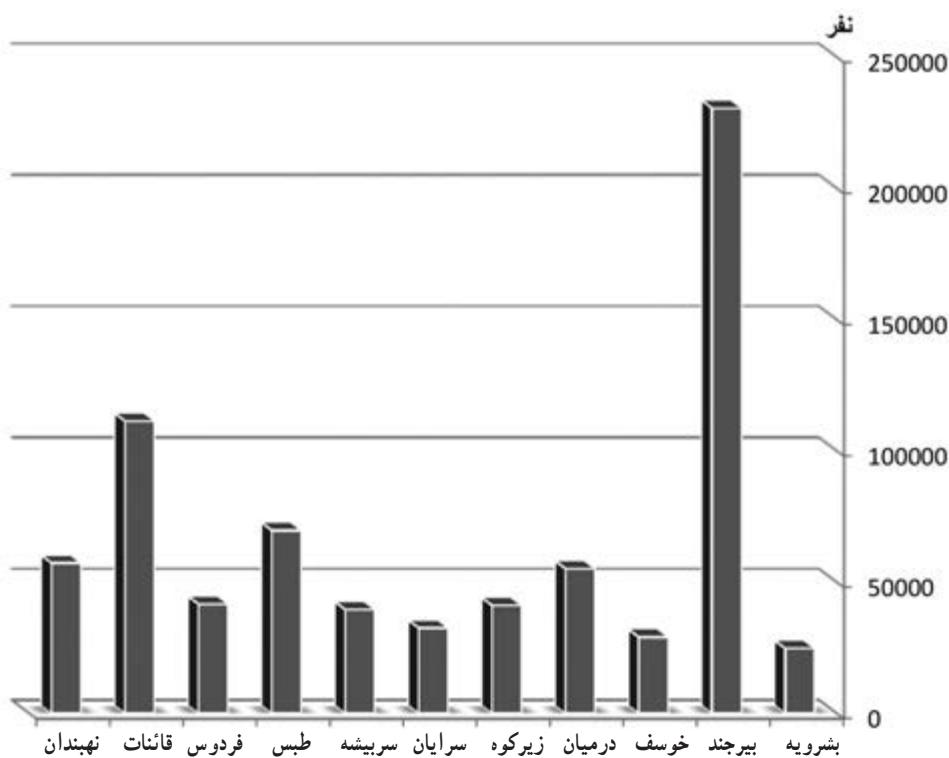
برای مطالعه بیشتر به سایت های زیر مراجعه کنید :

آدرس اینترنتی	معرفی سایت
www.sk_Portal.ir	پرتابل استان خراسان جنوبی
www.b.sko.ir	معاونت برنامه ریزی استانداری خراسان جنوبی

جغرافیای انسانی استان

درس هفتم جمعیت استان

* به نمودار زیر نگاه کنید. پرجمعیت‌ترین و کم جمعیت‌ترین شهرستان را در استان مشخص کنید.

شکل ۱-۷- نمودار جمعیت شهرستان‌های استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۹۰

ویژگی‌های کلی جمعیت استان

براساس سرشماری سال ۱۳۹۰، استان ما دارای ۷۳۲۱۹۲ نفر جمعیت است. که در ۲۰۳۳۶۶ خانوار زندگی می‌کنند. که از این تعداد، ۵۶/۵۶ درصد در نقاط شهری و ۴۲/۴۲ درصد در نقاط روستایی سکونت دارند و ۶٪ درصد غیرساکن بوده‌اند. از کل جمعیت استان ۳۶۴۰۹۱ نفر (معادل ۴۹/۷۳ درصد) را زنان و ۳۶۸۱۰۸ نفر (معادل ۵۰/۲۷ درصد) را مردان تشکیل می‌دهند. به عبارتی نسبت جنسی ۱۰۱ مرد در مقابل ۱۰۰ زن می‌باشد.

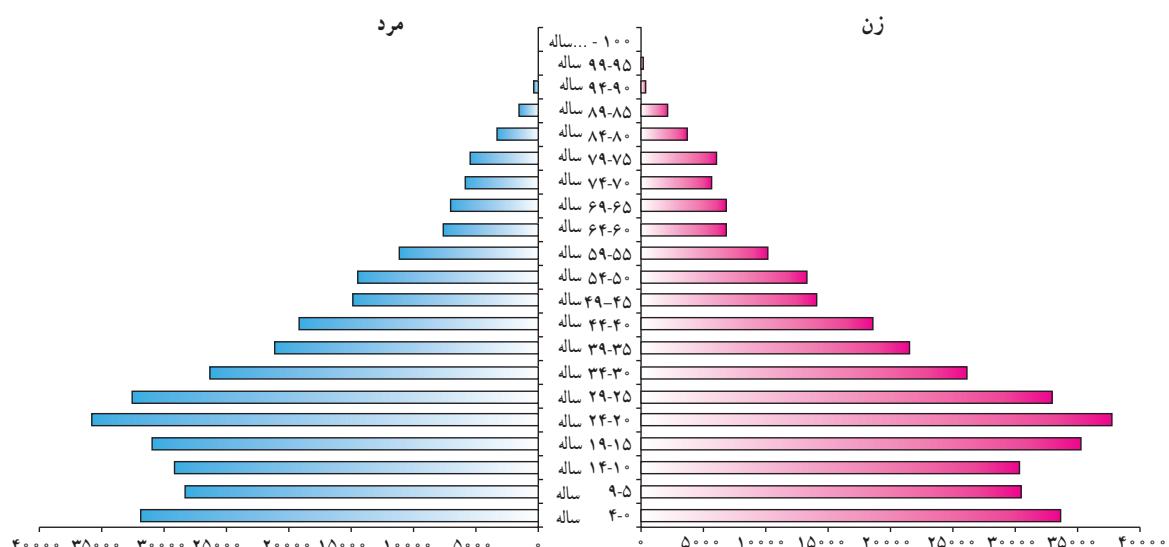
* آیا می‌توانید بگویید که میانگین جمعیت هر خانوار شهری یا روستایی استان، چند نفر است؟

جدول ۷-۱- جمعیت استان به تفکیک شهری- روستایی و زن- مرد در سال ۱۳۹۰

شهرستان	جمعیت	شهری	روستایی	غیرساکن	زن	مرد	تعدادخانوار
بشرویه	۲۴۶۸۳	۱۸۲۷۲	۶۴۱۱	-	۱۲۲۸۰	۱۲۲۰۳	۷۲۲۲۳
بیربند	۲۳۰۴۸۷	۱۷۸۰۲۰	۵۲۴۶۷	-	۱۱۶۴۱۱	۱۱۴۰۷۶	۶۳۵۱۶
خوسف	۲۹۰۱۹	۶۶۲۷	۲۲۳۹۲	-	۱۱۰۹۶	۱۷۹۲۲۳	۷۹۹۷
درمیان	۵۵۰۸۰	۱۵۸۹۹	۳۹۱۸۱	-	۲۷۷۰۵	۲۷۳۷۵	۱۴۴۶۶
زیرکوه	۴۱۰۸۱	۷۲۳۷	۳۳۷۴۴	-	۲۱۸۴۸	۱۹۲۲۳	۱۱۳۴۸
سراپایان	۳۲۴۹۳	۲۲۲۴۵	۱۰۲۴۸	-	۱۶۵۳۴	۱۰۹۰۹	۹۴۹۶
سریشه	۳۹۴۸۷	۱۱۲۷۰	۲۸۲۱۷	-	۲۰۲۹۵	۱۹۱۹۲	۱۱۲۰۳
طبس	۶۹۶۵۸	۴۳۱۱۹	۲۶۵۳۹	-	۲۴۲۹۶	۳۵۲۶۲	۱۹۷۹۸
فردوس	۴۱۶۲۶	۳۲۰۵۲	۹۵۷۴	-	۲۰۷۴۹	۲۰۸۷۷	۱۲۴۸۲
قائنات	۱۱۱۲۲۰	۵۷۴۹۵	۵۳۸۲۵	-	۵۴۴۲۴	۵۶۸۹۶	۳۰۷۵۲
نهیندان	۵۷۲۵۸	۲۱۸۳۷	۳۵۳۷۶	۴۵	۲۸۲۵۳	۲۸۹۰۵	۱۵۰۸۵
استان	۷۳۲۱۹۲	۴۱۴۱۷۳	۳۱۷۹۷۴	۴۵	۳۶۴۰۹۱	۳۶۸۱۰۱	۲۰۳۳۶۶

برای آشنایی بیشتر با سایر ویژگی های جمعیتی استان، به نمودار هرم سنی جمعیت استان مانگاه کنید. این هرم، نظیر هرم سنی

شکل ۷-۲- هرم سنی جمعیت استان خراسان جنوبی در سال ۱۳۹۰

جغرافیای انسانی استان

سایر استان‌های ایران و نیز کشورهای در حال توسعه، قاعده‌ای پهن و رأس باریک دارد. پهنای گسترده قاعده هرم، افزایش گروه‌های سنی پایین و جوان بودن جمعیت را نشان می‌دهد.

در سال‌های اخیر قاعده هرم سنی استان درحال کوچک شدن است. دلیل آن را چه می‌دانید؟

میزان نرخ رشد جمعیت استان براساس جمعیت سال‌های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰، به میزان ۱/۱۸ درصد است که مقدار این شاخص

در مناطق شهری ۲/۵۸ درصد و در مناطق روستایی در حدود ۱/۱۲ درصد بوده است.

به نظر شما تفاوت نرخ رشد در مناطق شهری و روستایی یانگر چیست؟

از نظر گروه‌های سنی ۲۷/۶ درصد در گروه سنی کمتر از ۱۵ سال، ۶۴/۸ درصد در گروه سنی ۱۵-۶۴ سال و ۷/۳ درصد در

گروه سنی ۶۵ ساله و بیشتر قرار دارند.

فعالیت گروهی ۷-۱

- ۱- کم بودن میزان گروه سنی ۶۵ ساله و بیشتر در مقایسه با سایر گروه‌های عمده سنی در استان خراسان جنوبي را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

پراکندگی جغرافیایی و تراکم جمعیت استان

استان ما با وسعتی معادل ۱۵۰۷۳۲ کیلومترمربع، ۹/۱۴ درصد از مساحت کل کشور را به خود اختصاص داده است. بر

اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ جمعیت استان معادل ۷۳۲۱۹۲ نفر بوده، که برابر ۹۷/۰ درصد از جمعیت کل کشور است. بر این اساس تراکم جمعیت استان در هر کیلومترمربع حدود ۵ نفر است در حالی که، این شاخص در کشور معادل ۴۶ نفر در هر کیلومتر مربع بوده است.

پراکندگی جمعیت در استان بر پایه خصوصیات جغرافیایی شکل‌گرفته است و قسمت اعظم جمعیت در کوهپایه‌ها و در نزدیکی منابع آب اسکان یافته‌اند. به این ترتیب می‌توان گفت که سهم جمعیت هر منطقه و میزان رشد آن تابعی از شرایط اقلیمی و توبوگرافی (دسترسی به منابع آب) منطقه است.

میزان جمعیت به یک اندازه در همه شهرستان‌های استان پراکنده نشده است؛ چرا؟

۷-۲ فعالیت گروهی ✓

۱- با توجه به جدول ۷-۲ تراکم نسبی هر شهرستان را محاسبه کنید.

شهرستان	بشرویه	بیرجند	خوسف	درمیان	زیرکوه	سرایان	فردوس	طبس	قائنان	نهیندان	تراکم نسبی

۲- شهرستان‌های استان را براساس میزان تراکم از بیشترین به کمترین مرتب کنید.

- ۱ ..... ۲ ..... ۳ ..... ۴ ..... ۵ ..... ۶ ..... ۷ ..... ۸ ..... ۹ ..... ۱۰ ..... ۱۱

جدول ۷-۲- جمعیت و مساحت به تفکیک شهرستان

شهرستان	تاریخ ارتقاء به شهرستان	جمعیت (نفر)	مساحت (کیلومتر مربع)
بشرویه	۱۳۸۷	۲۴۶۸۳	۵۹۹۳
بیرجند	۱۳۱۶	۲۲۰۴۸۷	۴۰۰۴
خوسف	۱۲۹۰	۲۹۰۱۹	۱۶۰۲۹
درمیان	۱۳۸۴	۵۵۰۸۰	۵۷۹۷
زیرکوه	۱۲۹۰	۴۱۰۸۱	۸۲۲۶
سرایان	۱۲۸۴	۳۲۴۹۳	۹۳۴۲
سریشه	۱۲۸۲	۳۹۴۸۷	۸۱۹۹
طبس	۱۲۳۹	۶۹۶۵۸	۵۵۳۴۴
فردوس	۱۲۲۳	۴۱۶۲۶	۴۱۰۳
قائنان	۱۲۵۸	۱۱۱۳۲۰	۷۶۰۱
نهیندان	۱۲۶۸	۵۷۲۵۸	۲۶۰۹۴
استان	۱۲۸۳	۷۲۲۱۹۲	۱۵۰۷۳۲

مهاجرت: استان خراسان جنوبی تحت تأثیر عوامل طبیعی، اقتصادی و اجتماعی همواره به صورت یک قطب مهاجرت فرست عمل کرده است. اگر پدیده مهاجرت را به دو دسته داخل استانی و خارج استانی تقسیم کنیم، باید بگوییم که مهاجرت‌های داخل استانی بیشتر از روستاهای شهرها صورت گرفته است.

جغرافیای انسانی استان

* به نظر شما چه عواملی سبب مهاجرت روستائیان به شهرهای استان شده است؟

براساس آمار ارائه شده در فاصله سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰، تعداد ۵۲۰۰۰ نفر به استان وارد شده یا در داخل آن جابه‌جا شده‌اند. ۶۶ درصد از مهاجران به نقاط شهری و ۳۴ درصد به نقاط روستایی مهاجرت کرده‌اند. از نظر جنسیت، ۶۱/۱ درصد مهاجران مرد و ۳۷/۹ درصد زن بوده‌اند.

مهم‌ترین پیامدهای مهاجرت به شهرها عبارت‌اند از :

- پیدایش حاشیه نشینی در اطراف شهرهای بزرگ
- کمبود خدمات در محلات جدید شهری
- مشکلات ناشی از ترافیک شهری و آلودگی هوا
- رشد مشاغل کاذب در شهرها
- گرانی مسکن
- ... ●

* شما چه پیامدهای دیگری می‌شناسید؟ چند مورد را نام ببرید.

فعالیت گروهی ۷-۳

- ۱- راهکارهای مناسب برای کاهش مهاجرت روستائیان به شهرها را بیان کنید.
- ۲- نقش تشکیل استان خراسان جنوبی در کاهش میزان مهاجران به خارج از استان را بررسی کنید.

برای مطالعه

برای مطالعه بیشتر به سایت‌های زیر مراجعه کنید :

آدرس اینترنتی	معرفی سایت
www.sk_Portal.ir	پرتال استان خراسان جنوبی
www.b.sko.ir	معاونت برنامه‌ریزی استانداری خراسان جنوبی
www.skocr.ir	اداره کل ثبت احوال استان خراسان جنوبی

دروس هشتم شیوه‌های زندگی در استان

تصاویر زیر را با هم مقایسه کنید. شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها را بنویسید.

شکل ۲-۸- زندگی روستایی

شکل ۱-۸- زندگی عشایری

شکل ۳-۸- زندگی شهری

در استان ما، همانند سایر مناطق ایران عزیزمان سه نوع شیوه زندگی رایج است که در این درس با برخی از ویژگی‌های آنها آشنا

می‌شویم.

جغرافیای انسانی استان

الف) زندگی کوچنشینی

چرا بیشتر عشایر استان ما در شهرستان‌های زیرکوه؛ قاینات، سریشه، نهندان و درمیان متمرکزند؟ شرایط آب و هوایی و جغرافیایی کوهستان‌های استان و ارتباط این نواحی با قلمروهای پست و سرزمین‌های گرمسیری مجاور آن، از دیرباز شرایط مناسب و مطلوبی را برای پیدایش و تکوین حیات کوچنشینی و تداوم آن در این منطقه به وجود آورده است.

بیشتر بدانیم

براساس آمار سال ۱۳۹۰ از مجموع جمعیت استان، ۱۱٪۶ درصد آنها زندگی کوچنشینی دارند و به صورت طایفه‌های مستقل در مناطق مختلف استان پراکنده‌اند. بعضی از این طوایف عبارت اند از: آخوندی، اردنه، براهوی، بهلولی، تاجیک، دلاکه، ده مرده، رمضانی، سارانی، طاهری، ناصری، نهتانی و...

شکل ۴-۸- عشایر استان خراسان جنوبی

تقسیم‌بندی کوچنشینان استان

۱- کوچ رو: این کوچنشینان در طول سال به همراه خانواده خود بین مناطق ییلاقی و قشلاقی استان جابه‌جا می‌شوند و در چادر زندگی می‌کنند. شغل اصلی آنها دامداری است. این گروه تقریباً ۱۰ درصد جمعیت عشایری استان را تشکیل می‌دهند. مانند عشایر سارانی که ییلاق آنها کوهستان‌ها و سرزمین‌های مرتفع (دشت‌های مرتفع) سریشه و قشلاق آنها سرزمین‌های پست (دشت‌ها) سهل‌آباد و سلم‌آباد است.

۲- نیمه کوچ رو: این کوچنشینان فقط در زمان ییلاق به همراه خانواده خود کوچ می‌کنند. آنها مسکن ثابتی دارند و در کنار دامداری به کشاورزی نیز مشغول‌اند؛ مانند عشایر تاجیک که ییلاق را در دشت‌های مرتفع نالمید و گلمیران گزیک می‌گذرانند. بیشتر جمعیت عشایری استان نیمه کوچ رو هستند.

۸-۱ فعالیت گروهی ✓

- ۱- اگر در شهرستان محل زندگی شما کوچ نشینی رایج است، با راهنمایی دییر خود، به سؤالات زیر پاسخ دهید.
- الف) نام این طوايف را بنويسيد.
- ب) ييلاق و قشلاق آنها را مشخص كنيد.
- ج) نقش آنها را در اقتصاد منطقه بررسی كنيد.
- ۲- با مراجعة حضوری یا با استفاده از سایت اينترنتی اداره کل عشایری استان خراسان جنوبي تعداد خانوار و میزان جمعیت فعلی عشایر استان را بررسی کنید.

ب) زندگی روستایی

استان ما به استناد آثار تاریخی، از دیرباز دارای جامعه اسکان یافته بوده و از نظر قدمت، نامهای باستانی روستاهایی مانند: گیو، تون، نوقند، نه، سده، چنست، ماخونیک، شاهرخت، بگداده، هوگند، کریت و... همچنین سنگ نگاره لاخ مزار در کوچ نو فرست و کال جنگال در ارتفاعات باقران پیرجند همه مؤید حضور انسان از گذشته های دور در این منطقه است. جمعیت روستایی و عشایری براساس سرشماری سال ۱۳۹۰، بیش از ۴۳ درصد جمعیت کل استان را تشکیل می دهند که در آبادی سکونت دارند و اغلب آنها به فعالیت های زراعی، باغداری، دامداری و صنایع دستی مشغول اند.

شكل ۶-۸- روستای ماخونیک

شكل ۵-۸- روستای چنست

جغرافیای انسانی استان

- **شکل روستاهای استان :** روستاهای استان ما از نظر شکل، از نوع متمرکزند که علت آن، کمبود منابع آبی و خاک حاصلخیز است.
  - **منابع درآمد روستائیان :** با توجه به موقعیت جغرافیایی استان خراسان جنوبی، شیوه‌های تولید و منابع درآمد روستائیان این استان متنوع است. البته درآمد اصلی آنها متکی به زراعت و دامداری است. باغداری، صنایع دستی بالاخص قالی و قالیچه، پرورش زنبور عسل، پرورش شتر و شترمرغ و در برخی مناطق پرورش ماهی و... از دیگر منابع درآمد روستائیان این استان به شمار می‌روند.
  - **مسائل و مشکلات روستاهای استان :** به سبب ناپایداری شرایط آب و هوایی مهم‌ترین مشکل روستاهای منطقه کاهش منابع آبی است، که مشکلات عدیده دیگری را به وجود آورده است از جمله：
    - مهاجر فرسنی
    - کاهش نیروی کار
    - کاهش تولید
    - پراکندگی وسیع جغرافیایی
    - کشاورزی سنتی
    - اراضی کوچک و قطعه قطعه
    - سطح پایین بهره وری
- * شما چه مسائل و مشکلات دیگری را می‌شناسید؟ چند مورد را نام ببرید.

شکل ۷-۸— نمونه‌ای از روستاهای متمرکز در استان خراسان جنوبی

۸-۲ فعالیت گروهی ✓

- ۱- از طریق بازدید یا مصاحبه با افراد آگاه محلی، برای حل مشکلات روستاییان چاره‌جویی کنید. گزارش آن را به دبیر و همکلاسی هایتان ارائه دهید.
- ۲- بعد از انقلاب اسلامی برای آبادی و عمران روستاهای چه اقداماتی صورت گرفته است؟ از دبیر خود کمک بگیرید.

ج) زندگی شهری

به شکل ۸-۸ نمودار توزیع جمعیت استان ما نگاه کنید. چند درصد جمعیت استان در شهرها زندگی می کنند؟

شکل ۸-۸- نمودار توزیع جمعیت شهری و روستایی در استان خراسان جنوبی

آیا می توانید بگویید چرا جمعیت شهری استان ما در مقایسه با جمعیت شهری کشور، کاهش یافته است؟ در کلاس بحث کنید.

چگونگی شکل‌گیری شهرهای استان : اگرچه برحی از شهرها در آغاز، پایگاه و قلعه‌های حکومتی بوده‌اند که بعدها تحت تأثیر عوامل مختلفی توسعه پیدا کرده‌اند اما در بیشتر موارد، شکل‌گیری، توسعه و گسترش شهرها، به دلیل مرکزیت روستاهای بزرگ و واقع شدن این روستاهای در مسیر راه‌های ارتباطی میان مناطق و نواحی مختلف استان بوده است. البته در گسترش شهرهای استان عوامل دیگری همچون؛ عوامل جغرافیایی (وجود آب و هوای مناسب و منابع آبی)، عوامل تجاری و نظامی بی تأثیر نبوده‌اند.

* عوامل شکل‌گیری شهر یا روستای محل زندگی خود را بنویسید.

جغرافیای انسانی استان

بیشتر بدانیم

درجول زیر، جایگاه استان خراسان جنوبی، از نظر جمعیتی با کشور مقایسه شده است.

جدول ۱-۸- جایگاه استان خراسان جنوبی از نظر جمعیتی در سال ۱۳۹۰

استان در سال ۱۳۹۰			کشور در سال ۱۳۹۰		شرح
سهم از کشور	درصد	تعداد به نفر	درصد	تعداد به نفر	
۰/۹۷	۱۰۰	۷۳۲۱۹۲	۱۰۰	۷۵۱۴۹۶۶۹	جمعیت
۰/۷۷	۵۶/۵۶	۴۱۴۱۷۳	۷۱/۳۸	۵۳۶۴۶۶۶۱	جمعیت شهری
۱/۴۸	۴۲/۴۲	۳۱۷۹۷۴	۲۸/۵۴	۲۱۴۴۶۷۸۳	جمعیت روستایی و عشایری
۰/۰۸	۰/۰۰۶	۴۵	۰/۰۷	۵۶۲۲۵	جمعیت غیرساکن

بافت شهرهای استان : آیا می دانید شهرهای استان ما به سبب پیشینه تاریخی، مانند شهرهای دیگر کشور عزیزمان ایران دارای دو بافت قدیم و جدید است؟

شکل ۹-۸- نمای خانه های سنتی در استان

ویژگی بافت قدیم شهرها :
- معابر پر پیچ و خم و کم عرض

- سقف‌ها گنبدی شکل
  - استفاده از مصالح کم مقاوم (خشت و گل)
  - منازل عمدتاً چهار ایوانه و دارای هشتی
  - وجود بادگیر در ساختمان‌ها
  - وجود سایبان در معابر
- اکنون شما ویژگی بافت جدید شهرها را بنویسید.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

۸-۳ فعالیت گروهی ✓

- ۱- از طریق مصاحبه با افراد آگاه، وجه تسمیه شهر محل زندگی خود را بنویسید.
- ۲- شهر محل زندگی شما دارای کدام نقش‌های شهری است؟ (با توجه به مطالب کتاب جغرافیای عمومی ۱)
- ۳- از دو بافت قدیم و جدید شهر محل زندگی خود عکس تهیه کنید. برای نمایش به کلاس ارائه دهید.

برای مطالعه

برای مطالعه بیشتر به سایت‌های زیر مراجعه کنید :

آدرس اینترنتی	معرفی سایت
www.b.sko.ir	معاونت برنامه‌ریزی استانداری خراسان جنوبی
www.skchto.ir	اداره کل میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری خراسان جنوبی
www.b-maskan.kj.ir	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی خراسان جنوبی
www.ashayer.kj.ir	اداره کل امور عشایری خراسان جنوبی
www.mhud-skh.ir	اداره کل مسکن و شهرسازی خراسان جنوبی